

A Pegasus-dosszié

A hatalmi paranoia természetrajza

1. Pegasustörténet

A botrány tavaly nyáron azzal robbant ki, hogy a kiberfegyverrel megcélzott személyek, köztük magyarok telefonszámait tizenhét szerkesztőség (pl. *Washington Post*, *Guardian*, *Süddeutsche Zeitung*, *Le Monde*) és a Forbidden Stories nevű tényfeltáró újságírói hálózat révén, az Amnesty International együttműködésével az NSO állami titkosszolgálati partnereinek célszemély-adatbázisából több mint ötvenezer telefonszámhoz, köztük háromszáz magyar polgár telefonszámához jutott hozzá.

A magyar kormány válasza az első újságírói kérdésre így szólt: „Nincs tudomásunk a megkeresésben szereplő állítólagos adatgyűjtésről.” Próbáljuk értelmezni: talán nem a valóságról, hanem az állítólagosról nem tud a magyar kormány. Varga Judit, az illetékes miniszter – ez még kevésbé védhető – a *Le Monde* újságírójának kérdésére, miszerint megadná-e a felhatalmazást egy újságíró vagy ellenzéki személy megfigyelésére, így válaszolt: „Micsoda kérdés! Ez önmagában provokáció!” Péterfalvi NAIH-elnök pedig júliusban a Pegasus-botrány kitörésekor, miután szabadságát töltötte, nem tudta megítélni azt, hogy szükség van-e vizsgálat elrendelésére.¹

Éppen most, a 2022-es év február-

jában a Pegasus-ügy újból a hírek élére került. Az Európai Parlament a Néppárt közreműködésével állít fel vizsgálóbizottságot a világraszóló botrány európai leágazásainak felderítésére.² Ugyancsak friss hír, hogy – miközben nálunk mintha már elülne – tovább dagad a nemzetközi botrány. Kiderült, hogy Izraelben az állami *hatóságok (!)* tömegesen figyeltek meg *bírói felhatalmazás nélkül (!)* izraeli polgárokat, és gyűjtöttek róluk információkat az inkriminált kémsoftverrel, ami pedig a kiberfegyvert kifejlesztő ún. „*magáncég*” e minőségéről is igen sokat árul el. Például Izraelben megfigyeltek az etióp zsidók és a mozgássérültek jogaiért küzdő civil csoportokat, újságírókat, önkormányzati vezetőket, minisztériumi tisztviselőket, üzletembereket is.

Eddig nekünk is ismerős a dolog. Onnantól viszont már nem, hogy – ellentétben Magyarországgal – Izraelben számos állami vezető, élükön Jichák Hercog köztársasági elnökkel, azonnali kiterjedt állami vizsgálatot követel az ügy kivizsgálására.³ Gondoljuk, nem esélytelenül.

² https://hvg.hu/eurologus/20220209_Pegasus-ugy_vizsgalobizottsagot_allit_fel_az_EP_mar_a_jov_o_heten. A vizsgálóbizottság felállításának egyik kezdeményezője Donáth Anna volt. <https://www.facebook.com/donathannajulia.momentum/posts/489582602524355>

³ <https://telex.hu/kulfold/2022/02/07/pegasus-kemsoftver-izrael-botran-y>

¹ <https://index.hu/belfold/2021/07/20/peterfalvi-attila-pegasus-botran-y-szabadsag/>

2. Titkosszolgálati visszaélés, demokrácia és autokrácia

A demokratikus rendszerekben a titkosszolgálatok feladata, hogy a demokratikus társadalmi rendet – amelynek egyéb demokratikus értékek oltalmán túl önálló védelmi tárgya a plurális politikai váltógazdaság – és a polgárok biztonságát megvédjék. Tehát elvben demokráciában soha, diktatúrában – gondoljunk a legendák ködébe vesző, de egyre aktuálisabb küldetésű III/III-as csoportfőnökségre – gyakran az ellenzékétől, önálló gondolkodóktól, újságíróktól, úgy általában a kormánnyal elégedetlen polgároktól védik az államhatalmat.

Az elvekhez képest a valóság olykor a demokráciákban is elkészerítő. A titkosszolgálatok tevékenységük jellege miatt gyakran vékony jégen járnak, a jég meg néha beszakad. A demokratikus országokat, akárcsak most, időről időre megrázzák a titkosszolgálati botrányok, amelyek mögött olykor felsejlenek az éppen hatalmon lévők züllött érdekei. Eből nem következik, hogy legalábbis ebben a tekintetben nincsen különbség a zsarnoki és a demokratikus berendezkedésű államok között. A demokráciában a kormányzat kritikusi elleni titkosszolgálati akció *rendszerhiba*, a zsarnokságban viszont a *működés normája*. De ha a következményekre tekintünk, van ennél szembetűnőbb különbség is. Ha az autoriter rendszerek és a demokráciák közötti alapvető különbségeket keressük, azok inkább a botrányos ügyek következményeiben válnak egyértelművé. A demokráciákban a jogsértéseket lemondások, állásvesztések, büntetőeljárások, akár a bűnösökre csapódó zárkaaj-

tók zaja követi, az autoriter rendszerekben a ritka lelepleződést csak a csönd keretezi.

Nálunk, noha az eredetileg a jogalami korszakunkban készült magyar nemzetbiztonsági törvény is kifejezetten előírja – a papír oly türelmes – a nemzetbiztonsági szolgálatok demokratikus ethoszát, „*a többpárti rendszeren alapuló képviselői demokrácia*” szolgálatát, némileg más a helyzet.

2021 novemberében a *Direkt36* birtokába került az a hangfelvétel,⁴ amely Kövér László házelnöknek az Alkotmányvédelmi Hivatalban a szolgálatok vezetői előtt elmondott, eredetileg titkos beszédét tartalmazta. A beszéd nem akárcikinek szólt, a megszólítás a „Tisztelt Miniszter Urak” fordulattal kezdődik. Kövér mondanivalója szerint „a magyar politikai osztály egyik része önrendelkező államban és öntudatos nemzetben gondolkodik, ilyenben hisz, és ilyenért dolgozik [...] a politika másik része pedig az önfeladó állam és önmarcangoló nemzet politikai hagyományának jegyében cselekszik”. Ezt a titkosszolgálati vezetők vehették politikai feladat kijelölésnek is, miszerint az ellenzék nemzetbiztonsági kockázat. Az öntudatos nemzetben gondolkodó titkosszolgálatoknak a jelenleg hatalmon lévőköt védeniük kell – jelentsen ez bármit – az önmarcangoló és önfeladó belső ellenséggel szemben.

Az is fenyegetően hangzik, hogy a belügyminiszter szerint „Magyarországon egyetlen ember sincs, akit

⁴ <https://www.direkt36.hu/kover-laszlo-arrol-beszelt-titkosszolgalmi-vezetoknek-hogy-az-ellenzek-jelenti-a-legnagyobb-nemzetbiztonsagi-veszelyt/>

törvényes körülmények között ne lehetne megfigyelni, lehallgatni” (Pintér Sándor, 2016).⁵ E mondatnak talán még dicstelenebb párja Pintér válasza a Pegasus-ügyről kérdező újságírónak. Eszerint ő maga államtitkot sértene, az újságíró pedig „mint felbujtót, felelősségre kellene vonni, mert engem egy államtitok megsértésére próbál rávenni”.⁶ Ez, az eddigieken túl a kérdés jogát gyakorló újságíró büntetőeljárással fenyegető és félelemkeltő diktatúra hangja, a sajtószabadság nyílt tagadása.

3. A jogállami működés általában

A fenyegető, a működés titkosságából fakadó veszedelem sajátossága miatt az az észszerű, hogy *a védelem többcsatornás legyen*. Erre azért van szükség, mert ha egyetlen intézmény ellenőrzi a titkos állami működést, az korrumpálható, illetve pacifikálható, a többcsatornás, jó esetben egymással mintegy versengő védelem esetében a polgárok szabadsága relatíve nagyobb biztonságban tudható.

Azokban az államokban, amelyekben a végrehajtó hatalomtól független a nemzet egységét kifejező köztársasági elnök, erkölcsi autoritására támaszkodva, a demokrácia fundamentumait veszélyeztető, a Pegasushoz hasonló ügyekben, demokratikus elkötelezettségétől vezetve hatáskörében és morális tekintélyére támaszkodva eljár, még ha nincs is kifejezett hatásköre, mert erre is fel van hatalmazva, a szinte korlátlan parlamenti beszédjoggal, megszólal.

Az alkotmánybíráskodás küldetése, hogy garantálja az olyan kényszeríthető és működőképes materiális és eljárási jogi környezet meglétét, amelyben a polgárok titkos megfigyelése a szabadságjogok érvényesülését biztosító korlátok, sorompók között marad.

A normatív védelem kulcstényezője, hogy a nemzetbiztonsági szolgálatok minden demokráciában független bírói ellenőrzés alatt állnak (elvben és csak részlegesen, így lenne ez nálunk is).

A civilizált világban továbbá a parlamentek ellenzéki vezetés alatt álló nemzetbiztonsági bizottságainak feladata a nemzetbiztonsági szolgálatok rendszeres alkotmányos és jogi ellenőrzése. A nemzetbiztonsági bizottságok általában akár egyéni panaszokat is kivizsgálhatnak. Szövetségi ombudsman hiányában Németországban az állampolgároknak a titkosszolgálatokkal szembeni panaszukat erős vizsgálati felhatalmazással ugyancsak kivizsgálja a parlamenti petíciós bizottság.

A Pegasushoz mérhető súlyú ügyekben a parlamentek rendszerint ellenzéki vezetéssel és jelentős ellenzéki részvétellel eseti vizsgálóbizottságokat hoznak létre. A már feledésbe merült jogállami időszakban így volt ez nálunk is.

Az ombudsmanoknak joguk és kötelességük minden, az emberi jogokat sértő, illetve veszélyeztető állami és hatósági visszaélést állampolgári panaszra vagy hivatalból kivizsgálni, így a titkosszolgálatok elleni panaszokat is.

Az Európai Unió államaiban kötelezően működnek a *politikai hatalomtól* független adatvédelmi hatóságok, esetleg részben ombuds-

⁵ https://nepszava.hu/1095630_pinter-barkitle-lehet-hallgatni

⁶ https://hvg.hu/itthon/20210728_Pinter_Sandor_RTL_Pegasus

manszerű intézmények, amelyeknek címzett kötelessége, alapfeladata, hogy a személyes adatok védelmét a nemzetbiztonsági szolgálatok és más hatóságok működésével szemben hatósági jogkörökkel lássák el. Hogy a NAIH Pegasus-vizsgálata mennyire volt független, arra viszontátérünk.

A legfontosabb közbevetés: a magyarországi lehallgatások miniszter általi engedélyezése jogsértő, mert jogerős ítélet szerint nemzetközi jogot sért.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága hat éve jogerősen döntött arról, hogy a magyar kormány törvénnyel sem engedélyezhet *saját maga számára* ilyen jogkorlátozási tevékenységet.⁷ Ezt a döntést Magyarország vitán felül köteles végrehajtani. Az ítéletet Magyarország magára nézve *kötelezőnek elismeri*, de nem hajtja végre. A kormány hazudik.

Az EKINT két munkatársa 2012-ben, kifogásolva, hogy független ellenőrzés nélkül a végrehajtó hatalom képviselője engedélyezheti a végrehajtó hatalomnak az állampolgárok titkos megfigyelését, alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybíróságnak. Az Alkotmánybíróság 2013-ban úgy döntött, hogy nincs itt néznivaló, tessék továbbhaladni, a magyar alkotmányos rendben a kormányzat bírói jóváhagyás nélkül, saját döntésével is megfigyeltetheti a polgárokat.⁸

Az Emberi Jogok Európai Bírósága szerint viszont, amint a 2016.

január 12-én ítéletében megállapította, a lehallgatás *miniszteri engedélyezése* az európai polgárok magánélethez való jogát sérti. Az Emberi Jogok Európai Bírósága szerint ugyanis alkotmányos követelmény a lehallgatások független, azaz bírói kontrollja. Az ítéletbe a magyar állam nem nyugodott bele, az ügyet a Nagykamara elé vitte. A Nagykamara 2016. június 7-én a magyar állam kérelmét elutasította. A döntést a magyar kormány máig nem hajtotta végre, a bírósággal kötelezően folytatott párbeszédben az általa állítólag kialakított „aktualizált cselekvési tervről” (?) értekezett, és azt állította, hogy folyamatban vannak azok a törvénymódosítások,⁹ amelyek elfogadása után Magyarország megfelel majd az ítéletben előírtaknak, azaz nem-hogy a magyar jog szerint is hatáskör nélkül eljáró Völner államtitkár, de az aktuális miniszter sem hagyhat jóvá lehallgatásokat.

Ezeket az állítólagos törvényhozási javaslatokat még senki nem látta, az eltelt hosszú évek fényében feltételezhetően nem is léteznek, avagy pont olyanok, mintha nem léteznének.

A kormány kommunikációjában nagy nyomatóékkal arra is kitért, hogy az alapvető jogok biztosa, az Országgyűlés nemzetbiztonsági bizottsága hatékonyan ellenőrzi és ki is kényszeríti a nemzetbiztonsági szolgálatokkal szemben a magánéleti jogok tiszteletben tartását. A kormány szerint a jogosulatlan lehallgatások kö-

⁷ <https://hudoc.echr.coe.int/fre#%7B%22item-id%22:%7B%22001-160020%22%7D%7D> (Application no. 37138/14) ECtHR Szabó and Vissy v. Hungary, App. no. 37138/14, 12.

⁸ 32/2013. (XI. 22.) AB határozat.

⁹ Mindent megpróbáltunk, hogy hozzájussunk az állítólag hat éve (!) meglévő törvénytervezet-höz, eredménytelenül. <http://www.ekint.org/maganszfera-adatvedelem/2016-11-16/kozerdeku-adatigenyles-szabo-es-vissy-kontra-magyarorszag-ugy>

vetkezmények nélkül már azért sem történhetnek meg, mert mindezekre ráadásul működik nálunk a kormánytól független adatvédelmi hatóság is!

4. A mostani magyarországi helyzet

Jogi háttér

A nemzetbiztonsági szolgálatok tevékenysége és az állampolgárok megfigyelése ma még jelentős részben a hazai jogállami viszonyok között elfogadott törvényi rendelkezések szerint korlátozott. Emiatt nem értünk egyet az olykor jogvédők által is hangoztatott érvekkel, amelyek a rendőrmiszteri logikát átvéve azt állítják, hogy nálunk bárkit jogszerűen le lehet hallgatni.

Vannak, legalábbis maradtak jogaink. Vannak védelmi lehetőségek. Ezt az állítást az alábbiakban igyekszem bizonyítani.

Az Információs Hivatal a törvény szerint felderíti a Magyarország függetlenségét, politikai, gazdasági vagy más fontos érdekét sértő vagy veszélyeztető külföldi titkosszolgálati törekvéseket.

Az Alkotmányvédelmi Hivatalnak az a törvényi kötelezettsége, hogy felderítse és elhárítsa a Magyarország törvényes rendjének törvénytelen eszközökkel történő megváltoztatására vagy megzavarására irányuló leplezett törekvéseket.

Ezek nem gumiszabályok, a szolgálatok jogszerűen nem léphetik át a törvény által meghatározott feladatmeghatározó tevékenységi határaikat! Szögezzük le: nincs a nemzetbiztonsági szolgálatoknak felhatalmazásuk újságírókat, ellenzékinek minősített közéleti személyeket, üzletembereket, politikusokat e

tevékenységeik körében megfigyelni. Akik megtették, legyenek döntéshozók, az utasításokat kiadók, azokat engedélyezők, egészen a felelős végrehajtókig bezárólag, a hatályos törvények szerint is büntető tényállásokkal fenyegetett cselekményeket követtek el.

A jogellenes lehallgatásokért felelős intézmények eljárásai

1. A köztársasági elnök

A már nem létező köztársaság létező elnöke annak ellenére nem szólal meg a Pegasus-ügyben, hogy az Orbán-Kövér-paranoia Magyarországon valójában ő is Pegasus-célpont, ugyanis a biztonságáért felelő egyik legközvetlenebb munkatársa, aki szinte minden hivatalos, sőt magánpercét ismeri, ugyancsak Pegasus-áldozat. Igaz, ami igaz, hosszú elnöksége alatt nem emlékszünk olyan esetre, hogy szabadságunkat törvénnyel, kinevezéssel, tettel és mulasztással megvalósuló egyre durvább korlátozások ellen fellépett volna.

2. Az Alkotmánybíróság

Az Alkotmánybíróság, mivel a Szabó-Vissy-ügy vitája az Alkotmánybíróságon kezdődött, még 2013-ban volt kénytelen határozattal kimondani,¹⁰ hogy *nem alkotmányellenes* (?) az, hogy a végrehajtó hatalom *önmaga számára engedélyezi* a polgárok titkos megfigyelését, ráadásul úgy, hogy az engedélyezési eljárás maga is titkos. Ekkorra az Alkotmánybíróságon elfelejthették az adatvédelmi jogrendet megalapozó

¹⁰ 32/2013. (XI. 22.) AB határozat, <http://www.kozlonyok.hu/kozlonyok/Kozlonyok/1/PDF/2013/22.pdf>

személyi szám határozatot,¹¹ amelynek egyik legfontosabb és biztosan időtálló és még csak nem is a titkos megfigyelésre megfogalmazott tétele úgy szól, hogy senki nem adhat felhatalmazást önmagának személyes adatok kezelésére!

3. A bírói jogvédelem

Fentebb bemutatottuk, hogy a strasbourgi bírák úgy tartják, hogy a miniszteri engedélyezés¹² jogsértő, a bírói viszont, mivel a bírói hatalom a végrehajtó hatalomtól függetlenül működő intézményrendszer, végre valódi garanciát biztosító és megnyugtató megoldás. Természetesen amikor a Szabó–Vissy-ügyben a lehallgatás bírói engedélyhez kötését előírták, meg sem fordult a fejükben, hogy Magyarországon megeshet, hogy a bírói engedéllyel folytatott titkos információgyűjtés esetén semmivel nem megnyugtatóbb a jogvédelem szintje, mint a miniszterinél. Az ügyben illetékes korábbi bírósági vezető Gatter László, az engedélyező bírák hivatali felettese nyilatkozta, hogy szinte soha nem fordul elő, hogy az eljáró bíró a titkos információkérésre vonatkozó indítványt elutasítsa. Azaz tízből tíz esetben a bíró az előterjesztésnek helyt ad, méghozzá úgy, hogy nemhogy a tényállást, de még a lehallgatandó személy nevét sem ismeri! Ez az Alkotmánybíró-ság fentebb említett ítéletét is sérti, amely a jogkorlátozáshoz legalább a tényállást és az indoklást megköveteli. Azaz ezek szerint Magyarországon nincs tartalmi bírói ellenőrzés,

az merő formalitás.¹³ Szavaira nem érkezett cáfolat! Meg kell jegyeznünk, az biztosan nem titkosítható, csupán aggregátum, meg nem személyesíthető nyilvános statisztikai adat, hogy a bírák valójában, már ha ez így van, minden tíz rendőrségi lehallgatási indítványból például átlagosan hetet hagynak jóvá, hármat meg elutasítanak.

Pedig minden leendő bíró feleskuszik arra, hogy a rábízott ügyeket mindig „tisztességes eljárásban (!), részrehajlás nélkül” bírálja el.¹⁴ Tegyük hozzá még a nemzetbiztonsági törvényt is.¹⁵ Ilyen bírói döntés, ha egyáltalán, Kádár János országában lehetett utoljára „jogszerű”, de talán ott sem. Fontos kérdés: a bíró esküjét komolyan vevő bíró miért, milyen megfontolás alapján vesz részt ilyesmiten?

Tegyük hozzá, hogy az ítélező bíró függetlenségét még nem tudták felszámolni. Fontos tehát elmondani, hogy nincs közvetlen kapcsolat a lehallgatás elfogadhatatlan bírói engedélyezésének módja és az ügyek elbírálása között. A jó hír, hogy a bírák nagy többsége még mindig nem pártbürokrataként tekint magára, hanem, amíg lehet, független bíróként óhajt működni.

4. Az országgyűlés

nemzetbiztonsági bizottsága

A pávatánc egyik leglátványosabb áldozata, hiába áll élén ellenzéki elnök, hiába néz úgy ki, mintha létezne, tényleges munkát végezne, a kormánypárti tagjainak obstrukciója miatt a nemzetbiztonsági szolgál-

¹¹ 15/1991. (IV. 13.) AB határozat, <http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/1CE263A376458F27C1258382003C412C?OpenDocument>

¹² Lásd a 8. számú lábjegyzetet.

¹³ <http://www.atv.hu/video/video-20210720-a-megfigyelesek-jogszeru-menete>

¹⁴ 2011. évi CLXII. törvény 22. §.

¹⁵ 1995. évi CXXV. törvény 57. §.

latokat nem ellenőrzi, érdemi munkát nem végez.

(Petíciós bizottság a magyar Országgyűlésben nem működik.)

5. Az eseti parlamenti vizsgálóbizottságok

A Nemzeti Együttműködés Rendszerében, miután ezek létrehozását a kormánypártoknak is meg kellene szavazniuk, nem jöttek létre. Ezzel az egyik legfontosabb, a parlamenti ellenőrzés lényegi elemét szüntették meg. Ez a parlamenti jogban az egyik legnagyobb jogállami csúfság.

6. Az alapvető jogok biztosa

Dr. Kozma Ákóst a kormány valószínűleg elfelejtette arról tájékoztatni, hogy, amint erről a fentebb elemzett Szabó-Vissy-ügy kapcsán a magyar kormány az Emberi Jogok Európai Bizottságát tájékoztatta, az alapvető jogok biztosaként éles és ádáz alapjogvédelmi küzdelme keretében szigorúan ellenőrzi azt, hogy a nemzetbiztonsági szolgálatok tiszteletben tartják-e az emberi jogokat, és a magánéletet háborgató jogsértések észlelése esetén a rendelkezésre álló eszközökkel, mindenekelőtt a nyilvánosság fegyverével, határozottan fel is lép ellenük. Ezentúl valószínűleg sem a rá vonatkozó törvényt, sem az Alkotmánybíróság határozatát sem ismeri, amely az ő hivatalát jelöli meg a nemzetbiztonsági szolgálatok független kontrollintézményének.¹⁶ Valamiért, de honnan is tudná, arról sem tud, hogy az igazságügyi miniszter nemzetközi jogot sértő hatáskört gyakorol,¹⁷ sőt jogsértő hatáskörét a belső jogot is sértő módon delegálta Völner államtitkára.

¹⁶ Lásd a 9. sz. lábjegyzet feletti főszöveget.

¹⁷ Lásd a 8. sz. lábjegyzetet.

Hogyan válik a jogvédelemre rendelt szerv az önkény eszközüvé?

Amint eddig kifejtettem, akár bizonyítéka is lehet a Kis János találó fogalmi leleményével *autokratikus áttörésként* megnevezett¹⁸ eseménytörténetnek, azaz annak bemutatása, hogy a jogállam intézményei egymást követően, de talán inkább egyetlen hatalmas hullám által elsodortatva,¹⁹ miként válnak a zsarnokság foglyaivá és kiszolgálóivá.

A magánélet védelme terén, amint fentebb erről már szó esett, működésük botránya, hogy mindegyik jogvédelmi intézmény feladta alkotmány- és alapjogvédelmi küldetését. A magyar rendszer különossége, amint azt ugyancsak bemutattam, hogy a hazai szabályozás hatályban maradt jogállami zárványai, valamint az ország az EU tagjaként is a jogállamok közösségébe nemzetközi beágyazottsága következtében, a jogállami nemzetközi bírósági felülvizsgálatoknak kitettsége miatt az alapjogsértő működés mégiscsak jogellenes marad. Az európai környezet és a jogállami forradalom pislákoló emléke miatt az önkénynek nincs elegendő törvényi támasza, ami viszont afféle tompa fenyegetésként lebeg a rendszer szolgálói felett, hiszen az alkotmányos és demokratikus fordulat esetén komolyan felmerül majd felelősségre vonásuk lehetősége.

¹⁸ http://www.poltudszemle.hu/szamok/2019_1szam/kj.pdf

¹⁹ A bíróságok – noha ebben az elemzésben ez pont nem látszik – e tekintetben rendszerint relatív kivételek, a bírói szervezet igazgatásának autokrata megszállása és a vezetők lecserélését követően is a bírák jó ideig közösen és egyénileg is őrizhetik korábbi függetlenségük hagyományát. Ez a jelenség még a Harmadik Birodalomban is megfigyelhető volt.

Az adatvédelmi vizsgálat különösége: a NAIH nem hall, nem lát, csak sokat beszél

A Nemzeti Adatvédelmi és Információsabadság Hivatal autonómnak nevezett, de kormányügynökségeként működő szerv, helyzete alapfeladata miatt lényeges tekintetben tér el a fentebb ismertetett és a Pegasus-ügyben is gyászos szerepet játszó közhatalmi szervezetekétől. Azoknak a magánéleti jogoknak a nemzetbiztonsági szolgálatok általi durva jogsértései ügyében választott magatartása, hogy talán rossz lelkiismerettel is félrenéznek, hallgatnak, nem mindenki számára járható. E tekintetben kivételes a helyzete az Országgyűlés nemzetbiztonsági bizottságának, amely jogállása és parlamenti demokratikus paritásos szerkezete miatt sem alkalmazhatja a félrenézés, a hallgatás taktikáját. Ott a NER emberei, mivel nem tehetnek mást, és mivel ehhez eszközeik vannak, megbénították működését, egyszerűen kiiktatták a jogvédelmi eszközrendszerből.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információsabadság Hivatal esete ebben a tekintetben viszont egészen kivételes. Más, a sunnyogás esélye tekintetében szerencsésebb szereplőkkel ellentétben nem hallgathat, hiszen a magánéleti jogok védelme alapfeladata, eleve erre hozták létre az Adatvédelmi Biztos Hivatalát, és annak a NER általi megszüntetését követően az Európai Unió Bírósága által az adatvédelmi biztos függetlenségének sérelmét megállapító döntésétől függetlenül az unió joga alapján valamit a helyére kellett állítani.

Az is figyelemre méltó, és talán jelzi a NAIH iránti közbizalom állapotát, hogy egyetlen érintett sem fordult

jogvédelemért a Nemzeti Adatvédelmi és Információsabadság Hatósághoz. Péterfalvi júliusban a Pegasus-botrány kitörésekor amúgy éppen szabadságát töltötte, emiatt sajnos nem tudta megítélni azt, hogy szükség van-e vizsgálat elrendelésére,²⁰ a vizsgálat fél évig húzta az időt, de hogy végül beszéljen róla, nem kerülhette el. A kénytelen megszólalásban a hivatal küldetése miatt a hangos mellébeszélés: a „Chewbacca-védelem” lehetőségei is korlátozottak, ezért a semmiről sokat beszélés taktikájához volt kénytelen nyúlni, az 55 oldalas vizsgálati jelentéssel,²¹ ennek terjedelmes utólagos kiegészítésével,²² és az ugyancsak bő lére eresztett *HVG*-interjúval.²³ Maga a jelentés érdemben nem tartalmaz többet, mint amit a kormányzati illetékesek a kezdeti sértett tagadás után maguk is elismertek: tényleg megvásárolták a Pegasust, a nemzetbiztonsági szolgálatok magyar állampolgárokat célpontként meghatározva nemzetbiztonsági kockázatra hivatkozva használták is, viszont a kiberfegyver bevetése minden esetben törvényes volt. Ez a mellébeszélés egyébként nem is eléggé tehetséges, és a valóság rendszerint amúgy is utat tör magának.

²⁰ <https://index.hu/belfold/2021/07/20/peterfalvi-attila-pegasus-botran-y-szabadsag/>

²¹ <https://www.naih.hu/adatvedelmi-jelentesek/file/486-jelentes-a-nemzeti-adatvedelmi-es-informacioszabadsag-hatosag-hivatalbol-inditott-vizsgalatanak-megallapitasai-a-pegasus-kemszoftver-magyarorszagon-torteno-alkalmazasaval-osszefuggesben>

²² <https://www.naih.hu/hirek/424-koezlemeny-a-naih-altal-a-pegasus-kemszoftver-magyarorszagon-toerteno-alkalmazasaval-osszefoglalojaval-kapcsolatban>

²³ https://hvg.hu/360/20220211_Peterfalvi_Attila_a_Pegasusrol_interju

A vizsgálat módszertana

A NAIH-jelentés, mint szinte minderről, a vizsgálat módszertanáról is furcsa madárnyelven beszél, rejtély rejtély, sejtetés sejtetés, semmitmondás semmitmondás hátán. A hivatal megkereste „a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat főigazgatóját a tényállás tisztázása érdekében szükséges információk rendelkezésre bocsátása” érdekében. Puff. Noha ennek nincsen semmilyen indoka, nem szól arról, mégis milyen *jellegű* információkat kér, nem azért, mert ez titkos lenne, szögezzük le, nem lehet titkos, hanem hogy az olvasó ne tudjon semmit. Még egyszer: nem a titkos információ tartalmát kellene az orrunkra kötni, hanem a kért információ *minőségét*, ami ahhoz kell, hogy valamit tudjunk a vizsgálat *minőségéről!* (Például: Mely kérdéseket tettek fel általánosan, melyeket személyre szabottan? Elemi kérdés például, hogy természetesen rá kell kérdezni, hány állampolgár telefonját fertőzték meg, ezek mikor történtek, mennyi idő elteltével, milyen feltételekkel hagytak fel a lehallgatással, és ezután fenn tartották-e a képességet a további behatolásra, Mi volt – nem személy szerint – a gyanú tárgya? Milyen arányban utasította el a lehallgatás engedélyezését az államtitkár?) Az, hogy milyen eszközökkel, milyen tárgykörökre vonatkozott a vizsgálat, jogállamban alapvetően nyilvános adat, abból senki semmilyen minősített adatra nem következethet.

A beszámoló közhelyekkel és olyasfajta megoldhatatlan találós kérdésekkel operál, miszerint a NAIH „statisztikai adatszolgáltatást kért az eszközalkalmazást illetően”. Puff! Szeretnénk persze azt hinni, hogy Péterfalvi vette magának a

bátorságot, és megkérdezte, hány esetben történt behatolás, mekkora a letöltött információk terjedelme, hány olyan, az ellenőrzésbe bevonni nem óhajtott személy adatai kerültek a szolgálatok birtokába, akik a megfigyelt kapcsolatait, partnereit. Ezen adatokat miként kezelték? És az egyik legfontosabb kérdés: vajon hogyan kerülhetettek az izraeli céghez a magyar szolgálatok által meghatározott célszemélyek személyes adatai? De ezt hiába reméljük, mert ha tudja is, még azt nem köti az orrunkra, hogy tudja-e. Egyébként, ha ezek is szigorúan titkos információk, akkor legalábbis gyanítható, hogy egészben vagy részben jogellenesen minősítették ezeket. A módszertan kritikáját nem folytatjuk, hiszen szinte reménytelen érdemi tudást kihámozni belőle.

Hány embert hallgattak le, és ezek közül hány esetet ellenőrzött a NAIH, és miért pont annyit? A NAIH jogköre, kapcsolata a nemzetbiztonsági szolgálatokkal

Kezdjük azzal, hogy olyan vizsgálat nem létezik, amelynek az alapadatai sem tisztázottak. Ez pedig pont ilyen.

A vizsgálatról kikerült kevés valószínű adat közül a legénigmatikusabb, talán a legkevésbé érthető az, mely lehallgatási eseteket és milyen megfontolásokból vizsgált meg a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, és melyeket nem. A sajtóhíradások a nemzetbiztonsági szolgálatok által háromszáz Pegasuszal megfertőzött magyar telefonról szólnak, de ennek hitelességét érthetetlen okból a NAIH meg sem próbálta ellenőriz-

ni, erről nem beszél. Ezzel szemben többször is kérte eredménytelenül a Transparency Internationaltól az ezekről szóló információk megküldését. A nemzetközi nem akart, a magyar TI nem tudott választ adni. „2021. augusztus 11-én kelt levelében a hatóság arra kérte az Amnesty International Magyarország Egyesület igazgatóját, hogy az Infotv. 54. § (1) bekezdés d) pontjára tekintettel 15 napon belül küldje meg a Hatóság részére az Amnesty International rendelkezésére álló, vélelmezhetően magyar állampolgárságú személyek személyazonosító adatait és telefonszámait tartalmazó listát.” A magyar TI arról tájékoztatta a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság hatóságot, hogy ő sincs birtokában ezeknek az adatoknak.

Felmerül a kérdés, hogy miközben a nemzetbiztonsági szolgálatokat nagyon is érdekelheti, mit tud a Transparency, a NAIH-nak ezekre az adatokra egyáltalán nincs szüksége, hiszen a szolgálatoktól megkérdezheti, azok munkatársai pedig bűncselekményt követnek el, ha a kérdésre a választ megtagadják vagy hazudnak.

A NAIH nagyon széles vizsgálati jogkörökkel rendelkezik, a vizsgálat alá vont szerv szinte feltétel nélküli együttműködésre van kötelezve. Amint a jelentés helyesen megállapítja: „A Hatóság a vizsgált ügygel összefüggésbe hozható adatkezelést megismerheti, az adatkezelés helyszínéül szolgáló helyiségbe beléphet, az adatkezelési műveletek végzéséhez használt eszközökhöz hozzáférhet, valamint a vizsgált adatkezelőtől, illetve az adatkezelő bármely munkatársától írásbeli és szóbeli felvilágosítást kérhet.”

Nem tudtuk meg, hogy hány telefonfeltörés volt, és milyen mélységben, hány esetben történt adateltulajdonítás. Nem tudjuk, miért nagyjából száz telefonba és ezen keresztül hány egyéb adathordozó eszközbe való behatolás engedélyezését ellenőrizték. De azt tudjuk, hogy olyan vizsgálat nincs, amely körülbelüli számú, nem pedig meghatározott eseteket derít fel.

Lett volna minek utánajárni. Az igazságügyi miniszternek engedélyezésre megküldött előterjesztésnek tartalmaznia kell a titkos információgyűjtés helyét, az érintett vagy érintettek nevét vagy körét, illetőleg az azonosításra alkalmas – rendelkezésre álló – adatokat. „Az előterjesztésnek tartalmaznia kell továbbá a titkos információgyűjtés megnevezését (vagyis az alkalmazni kívánt eszközt és módszert) és szükségességének indokolását, a tevékenység kezdetét és végét napban meghatározva, valamint az Nbtv. 59. § szerinti kivételes engedély iránti előterjesztés esetén annak indokolását, hogy az adott ügyben arra a nemzetbiztonsági szolgálat eredményes működéséhez feltétlenül szükség volt.”

A NAIH jelentésének önleplező eleme az, hogy azért sem tud jogsértésről, mert „[a] Hatóság vizsgálata során nem merült fel arra vonatkozó információ, hogy az Nbtv. 56. §-a szerinti külső engedélyhez kötött titkos információgyűjtésre felhatalmazott szervek, a gyártó által meghatározott célokon (bűncselekmények [?] és terrorcselekmények megelőzése és felderítése), valamint törvényben meghatározott feladataik ellátásán túl, egyéb célra használtak volna kémsoftvert.” Lépünk túl a „...nem

merült fel...” önmagában is gyanús fordulatán, ez attól függetlenül is annak beismeréseként hangzik – amit egyébként Péterfalvi a *HVG*-interjúban mintha tagadni próbálna –, hogy a felhasználási szerződésnek azt a szigorú feltételét, hogy Pegasus csak szűk körben a nemzetközi terrorizmus és *szervezett* bűnözés felderítésére szabad használni, a magyar kormány megszegte.

A jogalkotási javaslat elmarad.

A lehallgatás miniszteri, államtitkári engedélyezése

A NAIH törvény által rárótt feladata, hogy a személyes adatok hatékony védelme érdekében jogszabályok alkotására, illetve módosításukra javaslatokat tegyen, „javaslatot tehet a személyes adatok kezelését, valamint a közérdekű adatok és a közérdekből nyilvános adatok megismerését érintő jogszabályok megalkotására, illetve módosítására”.

Ehhez képest csúf együttállás, hogy a miniszter jogát a Pegasus alkalmazásának jóváhagyására a nemzetközi jog, ennek kiszervezését az államtitkárra pedig a nemzeti együttműködés belső joga tiltja meg. A Péterfalvi-féle hatósági eljárás mindkettőről tud, de az ezekből levonandó következtetésekre nem hajlandó, miközben a magyar kormány maga, hiszen ítélt dolog, nem vitatja, hogy a miniszter lehallgatásengedélyezése egyezményesértő. A NAIH nemhogy nem szólítja fel az Országgyűlést, hogy jogalkotási kötelezettségének hat év késlekedés után végre tegyen eleget, magát a problémát sem hajlandó észrevenni.

Péterfalvi vizsgálata nem tagadta le, hogy a lehallgatásra vonatkozó

miniszteri engedélyezés kiszervezése Völner államtitkárra a belső jog szerint jogsértő volt. Tudja, hogy a hatályos szabályok szerint a miniszter az érdemi döntést erre vonatkozó kifejezett jogi tilalom miatt nem szervezhette ki Völner államtitkár-ra, akinek e döntései pont annyira voltak jogszerűek, mintha azokat a minisztérium portása vagy akár Kósa Lajos édesanyja adta volna ki. Péterfalvi ebből a csapdából, miután valamiért nem állapította meg, hogy a Pegasus engedélyezése jogsértő, úgy menekült el – a titkosszolgálati magánéleti jogok korlátozásának párhuzamos hatásköreinek indokoltságáról fentebb már szoltunk –, hogy ez szerinte nem a NAIH, hanem a Fidesz által megbénított nemzetbiztonsági bizottság dolga. Milyen képtelen érv az, hogy a törvényi tilalom ellenére engedélyező személy e minőségét az engedélyezés jogszerűségét vizsgáló eljárás egyszerűen figyelmen kívül hagyja? *Ha Völnernek nincs joga a kémszoftver alkalmazására engedélyt adni, az azt jelenti, hogy az összes általa kiadott lehallgatás engedély is törvényt sértő, azaz a lehallgatások is egytől egyig ugyancsak törvényt sértők.*

Részlet a NAIH jelentéséből: „Ezzel összefüggésben rögzíteni szükséges, hogy az Alkotmánybíróság a 23/2018. (XII.28.) AB határozatában rámutatott arra, hogy »a kiadmányozási jogkörben eljáró személynek csak aláírási joga van, amely aláírási jog nem tartalmaz döntési jogosultságot, viszont tanúsítja azt, hogy a kiadott döntés hiteles, egyező tartalmú azzal, amelyet eredetben a hatáskör címzettje hozott és aláírt. A hatáskör gyakorlójának tehát van hatásköre mind a kiadmányozásra,

mind a kiadmányozási jog átruházására, az a személy azonban, akinek jogszerűen átengedték a kiadmányozást, nem jogosult a hatáskör gyakorlására, nem jogosult közigazgatási jogviszonyban döntés hozatalára.»

Szükségesség-arányosság teszt

A NAIH jelentése azt állítja, hogy a körülbelül száz (?), az államtitkár által jóváhagyott Pegasus-alkalmazás esetében lefolytatott vizsgálat mindegyikében Völner elvégezte az úgynevezett *szükségesség-arányosság tesztet*, és minden egyes vizsgálat, helyesen (!), arra az eredményre jutott, hogy a magánélet-korlátozó, a megfigyelést jóváhagyó döntés mindig jogszerű volt. Ez az eredmény a lehető határán valószínűleg túl van.

A szükségességi-arányossági teszt az alapjogok korlátozásáról szól, alkotmányossági követelmény, amelyet a német Szövetségi Alkotmánybíróság fejlesztett ki az 1950-es években, és célja a szabadság és a biztonság közötti egyensúly biztosítása. Három lépésből áll: van-e a korlátozásnak alkotmányos célja, szükséges-e a korlátozás az elérni kívánt cél eléréséhez, és arányos-e a korlátozás az elérni kívánt céllal. Ehhez járul az a követelmény, hogy a legkevésbé korlátozó intézkedést kell alkalmazni. A tesztet a jogalkotásra dolgozták ki, de mutatis mutandis, értelemszerűen alkalmazható alapjog-korlátozó intézkedések jogszerűségének vizsgálatára is.²⁴

A titkos lehallgatás egyike a leg súlyosabb alapjogi korlátozásoknak. Azt állítani, hogy száz eset közül egy sem akad fel a szükségesség-ará-

nyosság ellenőrzésén, túl van a képzelet határán, hihetetlen. Csoda!

Hol érdemes bűncselekményt és bűnösöket keresni?

Magyar újságírók fenyegetése büntetőeljárással

Azt nem lehet feltételezni, hogy a kiberfegyvert megalkotó, azt árusító cég, az NSO döntése volt, hogy például a gödöllői polgármester, a neves médiavállalkozó, a *Telex* újságírója, az ügyvédi kamara elnöke és a többiek, összesen több száz ember telefonját meg kell fertőzni a Pegasusszal. Ha ezt az evidenciát és a nemzetközi vizsgálat eredményeit elfogadjuk, akkor Pegasus gyártójához csakis a magyar titkosszolgálatoktól kerülhetnek ki ezek az adatok. Aligha vitatható, hogy az eredendő adatvédelmi incidens,²⁵ továbbá a nagy valószínűséggel megállapítható alapjogsértés *éppen ez* volt, amelyet azután a jogsértéssorozatot felderítő nemzetközi hálózat felgöngyöltített. Ehhez képest az információs jogok hivatalos védnöke, a magyar állami „Információs szabadság Hivatal” nem az adatok kikerüléséért fele-

²⁴ „Az adatvédelmi incidens a GDPR 4. cikk 12. pontja értelmében a biztonság olyan sérülése, amely a továbbított, tárolt vagy más módon kezelt személyes adatok véletlen vagy jogellenes megsemmisítését, elvesztését (rendelkezésre állás sérülése), megváltoztatását (integritás sérülése), jogosulatlan közlését vagy az azokhoz való jogosulatlan hozzáférést (bizalmas jelleg sérülése) eredményezi. Az adatvédelmi incidenst az adatkezelő (esetünkben az illetékes nemzetbiztonsági szolgálat) köteles indokolatlan késedelem nélkül, és ha lehetséges, legkésőbb 72 órával azután, hogy az adatvédelmi incidens a tudomására jutott, bejelenteni az illetékes felügyeleti hatóságnak, kivéve, ha az adatvédelmi incidens valószínűsíthetően nem jár kockázattal a természetes személyek jogaira és szabadságaira nézve.” <https://www.naih.hu/tudnivalok-az-adatvedelmi-incidensek-kezeleserol>

²⁴ <https://ijoten.hu/uploads/az-alapjogok-korltozsa.pdf> (Gárdos-Orosz Fruzsina)

lős magyar titkosszolgálatokat, hanem azokat a magyar újságírókat fenyegeti büntetőeljárással, akik az ügy lényeges tényállási elemeinek feltárása után kapcsolódtak be a leleplező hálózat munkájába. Bizonyosan van ebben az ügyben a magyar hatóságoknak felelősségük. Az adatbiztonság (integritás, bizalmi jelleg) a vétkességre is tekintet nélküli objektív felelősség. Péterfalvi a sajtótájékoztató szerint csak a sajtó által nyilvánosságra hozott telefonszámok miatt tesz feljelentést, de nem azok forrása miatt, valamiért nem érdekli, hogy a nemzetbiztonsági szolgálatok által kiválasztott célszemélyek adatai miként kerültek az izraeli céghez. Ezt a körülményt meg sem vizsgálták.²⁶

A NAIH és elnökének függetlensége

Péterfalvi Attila elnök érzékeny lelkű ingerültséggel reagál azokra a véleményekre, amelyeket én is osztok, hogy ő és a NAIH politikailag nem független, hanem befolyásolt. Ez a vita az adatvédelmi biztos hivatalának megszüntetésével és Jóri András adatvédelmi biztos jogsértő eltávolításával kezdődött, amelyet a témával foglalkozó független szakértők és a luxembourgi bírák is úgy értékelték, mint az adatvédelemért és az információszabadságért felelős jogvédelmi intézmény függetlensége elleni támadást.²⁷ Péterfalvi függetlenségének bizonyítékeként, ahogy most is tette a *HVG*-interjú-

ban,²⁸ azt szokta hajtogatni, hogy őt valamikor Sólyom László jelölte adatvédelmi biztosnak,²⁹ és ez szerinte meggyőzően bizonyítja a függetlenségét. Ez az alkalmatlan érvelés iskolapéldája.³⁰ A jogvédő intézmény és elnöke függetlenségét az elvégzett és még inkább az *elmulasztott* vizsgálatok, állásfoglalások, az információs szabadságainkat korlátozó törvények, politikák, különleges jogrendek stb. általa gyakorolt, pontosabban *elmulasztott* bírálata, illetve törvénykezdeményezési, jogszabály-módosítási joga gyakorlásának elemzésével lehet megítélni. A választási kampányok alatti megnyilvánulásait ennek keretében valószínűleg külön is érdemes áttekinteni.³¹ Aligha tévedek, ha azt mondom, hogy a magyar ugaron Péterfalvi bármely eljövendő kormánytöbbség, kormányzat készsége és kezes partnere, aki minden korábbi hibáját bármikor belátva, holtig jogvédősködhet a hatalmasok kedvére és a hatalomnélküliek kárára.

²⁸ Lásd a 22. számú lábjegyzetet.

²⁹ Érdekes, hogy függetlensége bizonyítékeként nem arra hivatkozik, hogy Orbán Viktor javaslatára Áder nevezte ki.

³⁰ A függetlenséggel kapcsolatos súlyos kétségekről lásd: <https://szuveren.hu/vendeglap/szabo-mate-daniel/az-adatvedelmi-ombudsman-hianya>,

³¹ Két érdekes, elemzésre érdemes példa egyetlen kerületből:

<https://www.origo.hu/itthon/20191004-fennall-a-jogsertes-gyanuja-a-jozsefvarosi-adatkezesi-ugyben.html>

https://hvg.hu/itthon/20200619_piko-amdras_valasztasi_kampany_valasztasi_csalas_naih_peterfalvi_attila

<https://24.hu/belfold/2019/12/24/piko-andras-adatvedelmi-hatosag-vizsgalat#> <https://atlatszo.hu/kozugy/2019/12/25/jogszeruen-hozta-nyilvanossagra-piko-andras-a-hivatali-emaileket/>

²⁶ <https://444.hu/2022/01/31/az-adatvedelmi-hatosag-honapokig-vizsgalta-a-pegasus-botnyant-es-mindent-rendben-talalt>

²⁷ <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2014-04/cp140053hu.pdf>

Van esély a hazai bíróságok előtti jogérvényesítésre

Bármilyen meglepő, erre a lehetőségre e szöveg szerzőjét leszámítva még senki nem hívta fel a figyelmet.³² Adatok sora alapján kizártnak tartjuk továbbá, hogy a listákon szereplő magyar oknyomozó újságírók, ügyvédek, üzletemberek lehallgatása, valami valószínűtlen extrém kivételt leszámítva, jogszerű lehetne. Vagyis megvan a jogsértés eszköze, megtörtént annak ugyancsak bizonyítható felhasználása, megvan az egyértelműen bizonyítható jogsérelem is és pontosan körülhatároltak a jogsértés elkövetői. Lehet tehát szerintünk a siker reményében perelni. Különösen azoknak ajánlatos pert indítani, akik nemcsak az NSO Pegasus-listáján vannak rajta, hanem akiknek az esetében az is bizonyítható, hogy a telefonjukba be is hatoltak, ami önmagában is megalapozza jogi igényeiket, de különösen akkor, ha a letöltésnek is bizonyítható nyomai vannak. A büntetőfeljelentésnek sikeréhez, tekintettel a magyar ügyészi szervezet legendás függetlenségére, nagy reményeket nem fűzünk, de igénybejelentő, jogfenntartó szerepe miatt ennek is van értelme. Ugyanakkor viszont megnyílik az adatvédelmi jogsérelem érvényesítésének polgári jogi útja, amelynek szabályaira, lévén közvetlenül alkalmazható EU-rendelet, az autoriter magyar államnak semmiféle befolyása nincs. Ennek alapján a személyes adataiknak jogellenes kezelése miatt az érintettek magyar bírósághoz, azaz az illetékes törvényszékhez fordulhatnak.

Az adatkezelési jogsérelem elszenvedőjének perbeli helyzetét *jelentősen erősíti* az a szabály, amely szerint az adatkezelőnek, azaz a miniszternek és a titkosszolgáltatónak kell bizonyítania, hogy adatkezelése jogszerű volt! A felperes részéről az is elég, ha azt mondja, őt jogellenesen figyelték meg. Ha a bíróság a jogsértés tényét megállapítja, akkor az adatkezelőt például a jogellenes adatkezelés megszüntetésére, az érintett jogai érvényesülésének biztosítására, meghatározott jogtisztelő magatartás tanúsítására, helyesbítésre, törlésre kötelezi, és határoz a kártérítés, sérelemdíj iránti igényről is, amely az ilyen esetben egyenként is jelentős összeg lehet. Ha a sérelmet okozó közfeladatot ellátó szerv, a bíróság elrendelheti a jogsértés tényének nyilvánosságra hozatalát, amely ugyancsak az elégtételadás egyik fontos formája.

Hosszú távú kilátások

A Pegasus-ügy szigorúan titkos minősítésének érvényességi ideje: 2050. 12. 31.

Ha most áprilisban vagy valamikor később győzne a magát demokratikusnak meghatározó ellenzék, és döntéshozóit a szolgálatok eredményesen nem zsarolják meg, illetve nem kapnak valami visszautasíthatatlan (?) ajánlatot, akkor a magánéleti jogok oltalma mellett a Pegasus-ügy tényeit nyilvánossá kell tenni, a vétkesek felelősségre vonásával pedig végre rendet lehetne tenni nem csak ebben az ügyben.

Ha a jogkövetkezmények egyszer végre szigorúak lesznek, akkor hosszabb időre el lehet venni a hatalom kedvét a hasonló üzelmektől.

³² Lásd erre: <https://www.es.hu/cikk/2021-08-19/majtenyi-laszlo/a-pegasus-ugy.html>